

Nr. 66.

Brasovu,

21. Augustu

1857.

Gazet'a ese de döe ori pe seputemana,
adeca: Mercurea si Sambata, Fie'a
candu se va puté. — Pretinul loru
este pe 1 anu 10 f.; pe diumatate a-
5 f. m. c. inlaintrului Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. pe 1 sem., si
pe anulu intregu 14 f. Se prenumera
la tote postele c. r., cum sile toticu-
noscutii nostri DD. corespondinti. Pen-
tru serie „petitu“ se ceru 4 c. m. c

GAZETA TRANSSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

Partea oficioasa.

Nr. 18757/2816. 1857.

ESCRIERE DE CONCURSU.

La scóla normala c. r. din Brasovu a devenit vacantu postulu de unu adjunctu, cu care se afla impreunatu unu deputatu anualu de 100 flor. m. c. din fondulu scólei normale, cortelu liberu si o parte ca de 60—70 fr. m. c. din impartirea didactrului.

Competitorii postului acestuia, care dupa impregiurari se va da la competitori de sessu barbatescu séu femeescu, au se'si tramita petitiunile sale provediute cu atestate despre abilitatea castigata, despre purtarea sa neputata, politica si morala si cu atestatul de botezu, deca se afla in serbitiu scolariu prin principali lor, eara altudinintrenea nemidilocitu la ordinariatulu din Ardealu in Alba-Julia cele multu pena in 10. Octobre a. c.

Sibiu, in 25. Augustu 1857.

Dela c. r. presidiu gubernialu in
Ardealu.

**Calatoria Maiestatei Sale c. r. apostolice in
Ungaria.**

In 23. Aug. pe la 8½ ore séra sosi Maiestatea Sa din Viena in Pojonu (Pressburg) fiindu intimpinatu la confinile Ungariei de archiducele gubernatoru, de vice-presied. desp. gubernialu conte Attem si de siefii deregatorielor vecinasie in fruntea poporului, in curtea trenului din Pojonu de archiducele Ernst si de Primatele tieri cu clerulu, nobilimea, demnitari si de burgmaistru si trecundu prin orasulu iluminatu serbatoresce descalecă in palatulu primatialu, intre salutari intime din partea poporului.

„Pressb. Z.“ scrie, ca M. Sa tienú in 24. o manevra campanica cu trupele din giuru si in urma o desfilare, aratandusi multumirea cu bravura si acurateti a militiei. Dupa acésta primi Mai. Sa in Orasii audientiele si felicitarile cu multa descendenta, adresanduse catra unulu fiacare cu cateva cuvente parintesci. Dupa acésta mérse pe piati'a lui Ioane, unde se afla comunele comitatului, de care fú bineventat cu entusiasmu.

Pe la 4 ore sosi aici o deputatiune dela Tunisu din Africa, care aducea Mai. Sale doi cai de presentu si fú primita in audientia. pe candu i se prededera unu armesariu si o iépa, adjustati in sele regesci si cu 2 pistole, ale caroru manunchi erau decorate cu diamante stralucitore. O rasa deosebita africana in inaltime de 17 pumini.

Deaci urmà dinéu'a suptu musica, dupa care visità loculu de puscatu la centru a regim. I de husari, in uniforma de colonelu, fiindu intimpinatu de banderiu si multu poporu. Maiestatea Sa nimeri in centru cu prima puscatura si cu celealte earasi aprópe, ceea ce puse la mirare pe multi radicandu unu éljen ne'ncetatu. In urma se inscrise Maiestatea Sa in cartea societatii de puscatu. Séra totu in 24. Augustu fú pregatit unu conductu de facili de 600 insi si o serenata frumósa cu bande de musica, si Maiestatea Sa esindu pe balconu fú resalutatu cu vivate si cu cantarea imnului poporalu unguresc si germanesc.

Scólele nóstre mici si mari.

(Urmare din Nr. 61.)

In Unguria dincóce de Tissa (Tibiscu), in teritoriale diecesei gr. cat. oradane pena la Marmatia, incepundu dela anulu 1850 incóce audiram multe plansori de catra unii pastori zelosi intru renascerea si reformarea scólelor comunale, precum si provocari pentru introducerea scólelor repetitóre séu asia numite de Dumineca, care toate supuneau, ca starea scólelor poporale pe acolo nu e de pismuitu, ci din contra de condurutu, mai vertosu din punctulu unoru invetiatori, despre carii se scria, ca ei singuri nu sciu romanesce, si ca amesteca chiaru si in cantari besericesci cuvinte straine unguresci; ca o parte din ei se tractéza de catra inspectorii preoti, ca nesce serbitori, si apoi frequentarea scólei e forte defectuosa, cumca in multe locuri nici scóla nu se afla, si earasi unde se afla in multe locuri sta pe picioru miserabilu, fora plata regulata pentru invetiatori, fora scóle de pomni si alte midilóce de invetiatura chiaru si fora carti romanesce de lectura si invetiatura si alte catu se pote de superatióse: — tote inse acestea le lasamu — sa nu fia adeverate — si ne tiermurim a folia Siematismulu incl. clerus gr. cat. alu diecesei oradane, de an. 1857, de unde vomu vedé, ca mai in tote parochiele se afla si scóle parochiale cu limb'a romana (credemu) si vr'o cateva cu rutena, cum sunt si parochiele dupa siematismu.

Dar' pentruca se putemu mai bine clasifica — zelulu — de a frecuenta scólele, — déca e elu in crescere ori in decadentia — se adaugemu o paralel'a intre numerulu scolarilor din an. 1857 cu celu din an. 1854 dupa siematisme respective:

In Archidiaconatulu catedralu:

In districtulu vice-protop. Oradanu si in celu surogatu:

Scolari in anulu 1857 — 1854

1. parochia Betfia	avú scolari	50	59	scóla inse n'a fostu si nu mai e nici astadi.
2. parochia Hájó	avú scolari	41	48	scóla se afla.
3. — Kardó	—	55	86	nu era.
4. parochia Oradia m.	—	126	128	scóla se afla.
5. — Nagy-Ürög*)	—	70	48	"
6. — Salyi	—	(62)	(62)	scóla inca nu este.
7. parochia Székely-Telek	—	103	52	scóla este.
8. — Varad-Olaszi, roman'a	(82)	(82)	"	nu este.
9. — , rutena	41	52	"	se afla?

Districtulu v. prot. alu Girisiului — v. prot. Ioane Bozontay.

10. parochia Bedő	60	68	scóla este.
11. — Gyires	95	50	"
12. — Nagy-Szánto	12	18	"
13. — Sz. András	59	92	"

In Archidiaconatu Muresiului, prin comit. Aradu, Biharia si Ceanadu, si anume in v. archidiac. Macoviensu.

14. parochia Maco 265 198 — scóla este. Limb'a romana si rutena.

*) Near placé, candu amu puté adange si numele romanesce a le parochielor macaru in parentesa, — care — ca originale — trebuie se se afle in gura poporului, — inse de alta data pote se facem si acesta. — R.

Scolari in anulu 1857 — 1854

16. parochia Nagy-Lák (105) (105) — scola nu i.
17. — Szemlau, dela 1856, acum se constituia.
(Va urma.)

TRANSCILVANIA.

Брашовъ. 1. Септемвръ п. Астъръ лвъ днчепътъ кърсълъ школастикъ 1857/8 не да тъто школе цимасиалъ ши портадъ де тъто конфесионъ; ши дин венчътъ конкогръ пепрекърматъ ти-перътъ да школе де аичъ, зnde не лъпъ алте флеснръ дши а-дегъ пърпътъ дин тълци, зnde съшъ ашезе пръпътъ; зни съ сълъ де десфътъръ конфесионъ, — алдъ лъбъ-тътъ де о идеъ неконсистентъ, ка кътъ кътаре съдъ кътаре лътъ съар пътъ днвъца ши съар ши днвъца таи бине къ есплакаре дн-лътъ не'пделесъ, декътъ зnde не басеа лътътъ матерне бине дн-въдате се потъ кълди зечъ де лътъ къ о флеснръ пепрекъ-четатъ.

Аичъ ар фи тълте de zicъ, дисъ пареписе къ се бате пътъ тока да грека сърдълъ, петътъндъна, къче респектеле таи адеъ ши афндъ дн проспекте таи бине калълате. —

О таи таре грешаль се фаче дин партеа впорътъ пърпътъ къ ашезареа филоръ сътъ стъдиндъ не да оспіце съдъ разде; къче, се лъсътъ къ не да пои пътъ се атътъ инспекторе престе ти-перъ, кътъ се практисътъ ачеста дн Biela ши не айреа, дапъ апои вънъ дин-тъ пърпътъ пътъ атътъ пътъ се пътъдъскъ, къ зеъ вънъ оспіцъ фъръ капътъ дн бърбатъ къ карактеръ ши каре съ се облеще фадъ къ пъ-рпътъ, къ ворътъ стръжъ гръжъ пептъ топала пътъре de фи ка се фолосескъ тъмпълъ школастикъ днтръ пекърмате де-принде спиритзъле днвъжътъ къ активите фисъкъ, вънъ оспіцъ ка ачела, зикъ, плипътъ дн содалъ съдъ de фечоре de маистръ адеъ де-търоралисъ, де съар днвъца оръ кътъ лътъ, елъ тотъ рътъне вънъ кътъ аниятъ дин фърелъ деморалисъръ. Че вомътъ таи ziche апои de ачелъ пърпътъ, карий 'ши ашезъ пръпътъ сътъ школаре кълдъ ши не да бъртъръ, зnde бъсеръ дъръ вр'одатъ вреъпъ пъхаръ de вънъ къ жъпънъса? Ачейа ар фаче таи бине, кълдъ 'ши ар трътътъ фи-ла пътъорътъ оръ ла кърпеле пътълъ, къче аколо се потъ де-принде чедъ пътъдъ дн економие ши рътъпътъ пе'птицъ дн съ-плічата са, де кътъ сътъ адъкъ ши апои сътъ арвъчъ дн официа деморалисъръ, днпътъ кътъ днмътъ вине а пътъ кърчтеле. — Че е дрептъ, къ регламентеле школаре опрескъ аспръ оспіце съспекте, дисъ бре де че пътъ се флеснръ ачеле регламенте? — Атъ къратъ а еши не вътъръ кълдъ ши дн пъблікъ атътъ къ пътеле пърпълоръ, кътъ ши къ алъ съпъріорілоръ пъгъцъ дн пъктълъ ачеста, каре се чедъ таи тътъорътъ дн вънъ ши крещтереа пръпъ-чилоръ, ши къ каре вънъ сърпъръескъ de тъмпърътъ пептътъ паделе ши терчънърия днвъжътъ —

Австроіа. Biela. Dn. консіларів Dr. Грітт, къпос-кътъ пріпътъре сале статистиче ши язидиче соки аичъ, спре а фи де фадъ да конгресълъ статистикъ алъ Австроіи.

Мъсіка австроіакъ тілітаръ аре дн тъто топархия 142 маистрътъ de капель, 62 капеде інфантъріче, 14 de грапіцъ, 25 de вънътъоръ, 8 ла къбраеіръ, 8 de драгонъ, 12 de лані ши 12 de хъсарі. Персоналъ капелоръ престе totъ e 5000 фечоре, че-ва таи тълътъ декътъ о арматъ днтръагъ динтъпътъ статъ тікъ de Церманія. —

„Ое. Z.“ рътъре о лапче престе політика партите пръсъане. „Везер Z.“ ad. есплікъ пътъчупеа ши днкордътъра днтръ Пръсъа ши Австроіа дин таи тълте пъктътъ de ведере, ши ziche, къ Пръсъа се дине пе сине а фи чептъръ Церманіе ши ка астфелів е лъкъ патъралъ, къ привеште стателе съдіче цермане de апгостъръ дн контра паділоръ стрънне днафаръ; апои Австроіа днкъ 'ши ап-ръ днтреселе сале аичіа; Пръсъа дн прівінда реленеи протес-тътъчесъе върху прътъла Церманіе ши Австроіа пътъ вреа а рекъп-ште ачеста; de ачейа Пръсъа се опънте петътъндъна пълпелоръ австроіаче, дн вътъ ziche „B. Z.“ Ар фи чедъ таи таре къштігъ пептътъ каса Хавъсъврікъ, кълдъ ши ар кърша съпремадаа дин Церманія. „Ое. Zeit.“ деколеътъ ачеста пъреръ ши днвінъе пе Пръсъа, къ еа кълдъ ши дн късса Прінчіпателоръ лъкъ дн контра інтересълъ, каре'лъ аре Церманіа ла Днпъре. Къ вънъ сеамъ, къ Пръсъа ар вреа се дебінъ дн посесізъна днтръеаї Церманіе ши рівалісътъ крещтереа пътъреи австроіаче, каре днкъ аре еле-ментътъ церманъ съпътъ сине, апои допнда Пръсъеа фъръ тарі стръ-тътъръ п'аре пътъ о перспектівъ. —

Cronica strâina.

Франціа. Парісъ, 28. Августъ. О дешевъ телографікъ дн „Моніторъ“ репортъръ, кътъкъ Пріпълъ Грігоріе Гіка съа днвъшкатъ дн кастрълъ съдъ ла Мелзъ.

Алъ штіре афндъ тътъоръ се пъблікъ totъ дн „Monito-ръ“, кътъкъ Императълъ декореътъ пе тілітарі, карий алъ сервітъ

дн anii 1792 пътъ ла an. 1815, къ о медале че пътъ пътеле: „Medaille St. Helene.“

Императълъ Наполеонъ вътре лъна лвъ Септемвръ дн лагърълъ дела Шалоне, зnde се воръ афа ши днвъ dibizione din rapda имперіалъ педестръ ши алте 2 de кавалерія ла таневре де челе тарі.

Дн академія штіпніфікъ, репортъ днтръ ателе Guerin-Meneville, кътъкъ търваре се пътъ винда пріпътъре де вънъ гъндакъ върде аспіръ пътътъ (Cetoin), каре е деосейтъ de гън-даций къвоскъдъ de търваре, ши фолосескъ таи съкъръ декътъ Кон-таризъ. —

Днтръ Франца ши Ръсіа съа днкеиетъ вънъ трактатъ de ко-терцъ, днпъ каре атътъ коръвіе ла тъблоръ стате, кътъ ши пе-гънъторія лоръ дн тъблоре имперія се фртре днлеснръште ши ресълзъ.

Адъгетътъ аичъ ши вънъ дате статистиче інтересане: Карді-налъ пітрополітъ de Шарісъ Кардіналъ Марлотъ, каре е ден-тътъ de таро елемосініръ, аре вънъ саларів пе апъ фікъ дела статъ 100,000 франчъ ши ка сенаторъ 30,000 фр. — Бадътълъ Парісълъ пе апълъ 1858 e 72,109,652 фр. Дн anii чеи din вътъ 4 а спедатъ Парісълъ пептъ днвънъръ de totъ фелівлъ пе таи пъ-шинъ de 87 міліоне 177,882 фр.

БРІТАНІА МАРІЕ. Londonъ, 25. Августъ. Европінітеле дела India окъзъ пе бънені дн градълъ чедъ таи днлтъ. Чедъ таи позъ штірі пе каре ле аветъ дн Londonъ сънъ дела четатеа Калката din 21. Іслівъ а. к. ши декъ ачелаше алъ сосітъ ашезе къ-ржандъ, късса есте къ пътъ ла вънъ локъ веніръ къ телеграфълъ. Сімбъреле тътъоръ ачелоръ штірі есте, кътъкъ днпъ че сълдадъ пътълтътъ алъ съвършитъ челе таи кътълітъ кръзітъ асъпра офи-дерілоръ ши асъпра чедоръ таи тълте фатълъ европене, еаръ таи въртосъ енглезе, апои еи съа'л кончентратъ пе ла деосейтъ четътъ ши фортьреце, de зnde се апъръ къ дестълъ ресълтътъ дн контра пътълоръ тълте енглезе, динтъре каре ла челе таи тълте пътътъ таи днсълната авіа ажънътъ кътъ 1000 пътъ ла 3000. Adikъ съ пе вътътъ, къ dewi Британія днтръдіна дн Octindia кадре de рецімтеле пептътъ патътъ сънъ de mi осташі, остъшітъ дисъ енропеътъ авіа ера таи тълътъ ка 30 пътъ дн 40 мі; еаръ че-еалалтъ ера компъсъ дин попоръле пътълтъне, кълдъ ши дин паріахъ, пе карий енглезъ дн атестека къ чеделалте касте дн тъ-ниа лоръ; — атътъ пътъ, къ офицеръ дн партеа лоръ чеа таи таре ера енглезъ. Ашезе ачей афицеръ алъ ши къзътъ жъртъ пе таи тълте рецімтеле.

Абіа таи рътъне врео дндоіель, къ тъто ачейа кътълітъ ре-волюціоне ридикать асъпра енглезілоръ дн Octindia есте фапта тъпълоръ Rscie. Съа'л дескоперітъ докъмтінте, дин каре се къл-ште къратъ, къ днкъ пе кълдъ декърдъе вътъліліе ла Севастополе Rscia лъкра къ тогъдадинълъ ла къртеа Нерсіе, ка ачееашъ съ факъ късса компъзъ къ фрънташъ локътъри тохамедані, корелешіонарі алъ лоръ din Octindia, съ окъзе Хератълъ, съ трекъ пріпъ Афга-ністанъ ши съ револтезе тогълъ. Енглезій детерь de тъмпъръ престе ачеле плаунъ, de ачейа еи деспре о парте се гръбіръ а днкеи е паче дн Европа къ кондіціонъ атътъ de вънъре пептъ Rscia, кареа алтмітреа ера съ нерътъ таи тълте пърдъ дн тареа персіанъ съре а цінъ дн фрълъ пе Нерсіе, трімісе аченътъ ши ла Черкасіанъ ка сътъ дн-тържте дин поъ асъпра ръшілоръ, карий днкъ днпълъсеръ Octindia къ аченътъ ши спіоні de аи съ. Ашезе есте: Дн India се бате Rscia дн контра Британіе; дн Кахкасіа комбате Британіа пе Rscia, пътъндъ пътълтълоръ ка съшъ версе съпцеле дн фоло-сълъ лоръ ши дн алъ енглезілоръ. — Дн зілеле ачесгя се а-штіпътъ штірі ши таи посітівъ. —

ЦЕРМАНІА. Пръсъа, днпъ че се пріпі апдлареа алецері-лоръ дн Молдова, днкъ порвъчі репрессіонеа комвікіаціоне діплом-атічесъе къ Порта; еа се днцелене ши дн пъктълъ алъ доілеа къ Франціа, ка адекъ съ се днпъ о конференцъ діпломатікъ дн късса ачеста.

De вънъ Коресп. дн „Nürb. Zeit.“ дисъ се скріе, къ Ав-строіа ар фи датъ інстръкјонъ ла репрессіонеа сънъ din Нарісъ ши Londonъ, ка съ се днпъ ла орче днвоіре de а се днпъ асе-тмена конференцъ.

ТУРЧІА. Konstantinopolе, 22. Августъ. Солії пътерілоръ стрънне се афъ дн Конополе, днкъ днкъ тогълъ пе'пчесъеа комвікіаціоне діпломатікъ ши репортеле атікалъ къ Порта, ка кътъ ар фи съ се таи къкъ чева. —

КАДКАСІА. Днпъ штіріле din вътъ сосітъ din Кақкасіа пріпъ Константінополе, динтъре 13 посідівъ че ле окъпасеръ Чер-касіенії ректълъ вънъшъ дн тъпа ръшілоръ, ad. фортълъ Тен-тір-Кан-Счіра, днкъ пътълъ днпъ чедъ пърсіръ Черкасіенії дес-поietъ de тъто, фъкътъ алтътреа къ фада пътълтълъ ши голітъ de тъто тъпіціа, прекътъ ши de 12 тъпіръ, че ле днсеръ Черкасіенії ка сънъ търғыпдъсе днтръ тъпіціа дн чеа таи бнпъ опдіне. Аичъ

е de лпсемпратъ, къ дн артата лві Шамілъ се афла престе 5 mi de deceptori, се ѿ рефюї din бстета ресеќскъ, каре се лптаръ дн контра Царвлі лоръ суптъ maxomedanвл Шамілъ. — Пріп лпсемпера ачеста девені Шамілъ саръш domn престе ачса парте а Dagestanвл, пе каре о оквпа ла апвл 1843, къндъ лві 13 фортрі, пе каре апои пмтаї днпъ лпптъ de 12 anі ши пмтаї къ пердере лпгрозитбр де съпце ші топетъ ресеќскъ ле птъръ реоквпа армател челе рѣріте ало Resiei. —

OCTINDIA.

(Ормаре din Nsmtvrl вр.)

Газтата, пмтів ші Бада, отѣ къ лпвъцътъръ, квраїв ші таре птете de кважптъ се рѣсквъл асвпра idolomatrie, de- маскъ тоте лпшемъчпиле попілоръ idoleшті, аї релечі indianо векі, каре се пмтеште ші Братанікъ. Бада прокіемъ тотѣ одатъ ші егальтатеа тѣтъроръ біпепілоръ днпъ квноскта максимъ, че діе пн' плачъ алтвіа пе фаче ші лпчеркъ а да системе de касте ловітвра de тбрте. Бада днші къштігъ лпкъ пнпъ се афла дн віедъ о партіи таре; еаръ таї тѣрзі днпъ тбртреа са се афларъ ші хлій dominiорі aї Indiei, карій реквноскънѣ ші еї къ обрѣннія попілоръ idoleшті мерсесе престе тѣсъръ de тбртре ші къ еї къ ажжорівлѣ кредине дешерте лпшемълеръ de ла попоръ вістієрі фбртре таре de тѣлте тілібне съв кважптъ къ зчелаш ар фі авшійе зеїлоръ, аї припітъ релечеа чеа сімпл ші квратъ, каре актъ се пмтиа въда істікъ. Братаній пе авхръ че съ фактъ deokamdatъ ші de nesoie съферіръ въдаіствлѣ лпнпъ братанісмл лоръ; лптр'ачеа днпъ днші пвсеръ тотѣ сі- ліпца ка токта пе фаміліе dominiорілоръ днпъ релечеа компъсъ de Бада съ ле реалитбръ ла idolomatria лоръ; днпъ ачееа се а- рпнкаръ асвпра въдаіствлѣ къ артеле дн тѣпъ ші пе се лъкаръ пнідекътъ пнпъ къндъ дн үртътбреле вѣкбрі ші anumtъ днпъ па- штереа лві Хс. къ фокъ ші къ сабіе аї гопітъ таї пе тодї конф. въдаіствлѣ днпtre хотаръле Indiei; еаръ астъзі, се ѿ adikъ дн вѣквл постръ въдаіствлѣ се афль дн incisa Цеілонъ, дн India din аѣлтръ, дн Тібег, Кина ші ла Монголі; ачееаш днпъ a de- цевератъ ші еа ла чеа таї скърпавъ лпкічпче de idol; атъта пмтаї, къ въдаіствлѣ се осібеште de братанісм пе пмтаї дн тѣлте dorme, чи ші дн фелвл idolоморъ. О рекъдере ка ачеста е фбртре лптрістътбр пентръ отеніме, еа днпъ есте преа ад- вѣратъ. Нопбръле Indiei din віна орбісі релечіонаріе аї рѣтасъ de дозъ тиі апі стадіонарі, adikъ пе кѣтъ аї фостъ пе атвпчі de лпнінауї се ѿ реалитбръ, пе атъта съптъ еї ші астъзі дн тоатъ прівінца, дн тоте ратвріле віедеі отеніешті. Консідержнѣ таї deapропе о асеменеа старе а попорълоръ, таї днші вінє съ крэзі тареллі върбатъ ші лецилоръ Monteski, кареле дн картеа са decnре спірітвл лецилоръ зіче, квткъ конвсівніе релечібсе требз, фіреште съ фіе ашea de фелвріте, прекътъ съпт клімене, квткъ ші темпераментеа попорълоръ. Ашea de екс.: локвіторі Indiei съпт фбртре аплекація таї тотѣ че есте містеріосъ, лптвпекаці, пріп вртare джнші орі че тінчпні каре ле лпферт- бжпть фаніасіа ле крэдъ вшоръ ші ка пе штів че тінчпні; de а- чееа къ історіі decnре zeї ші къ орі че фапте містеріосе есте фбртре вшоръ аї лпшела din neamъ дн neamъ, пе тиі de anі лпнінте! къндъ din конгръ лпвъцътвра сімпл а торалеі, пе- лптвръкатъ дн церімоніі містеріосе пе фаче інпресівніе асвпра лоръ.

Kinezii токта din контръ: еї лпкъ аї церімоніі тѣлте ші idol таї тѣлді de кѣтъ леар требз; джнші днпъ прівескъ тре- віле релечібсе таї тѣлді ка de піште datine лпвекіте, пе каре с'ар кввені але днпъ пмтаї пентръкъ протопрінці лоръ афласеръ къ кале de a le лптокті ашea прекътъ се афль; еаръ ла ка- пішті тѣргъ таї тѣлді ка de o петречере, ка de рѣпаосъ ші ка съ аївъ окасівніе de a се лптвпні впїї къ алдї ші а конверса ка ші ла орікаре театръ. Се паре къ енглезії квноскъ асеменеа лпнішірі але попорълоръ асіатіче ші каєшъ а се ші лптокті днпъ ачелаш; еї ле кам ласть дн съпесідівніе ші біготеріа лоръ пнпъ вnde ачесте відї үржте ші непорочіе але інітіеі отеніешті пе devinл крвзіні фербсе ші варварії скжрббсе, прекътъ de екс.: apdepea фемеілоръ вѣдзве жъртвіреа de бтнені ла впїї idol, а- рпнкареа ла крокоділі ш. а., се ѿ днкъ лпвъцътвріле братанілоръ (попілоръ) ші але факірлоръ (кълагрі) се ѿ таї біпе тінчпніе лоръ пе съпт спре стрікъчпнеa domniеі енглезешті, прекътъ а фостъ токта ші естіміз файта скорпітъ къ зпвтра de поркъ ші de вітъ ш. а., лпкоко еї ласть попілоръ воіе ка съ деспобіе пе попоръ квт воръ вреа, пмтаї ка съ ціпъ ші къ ачештіа, квткъ лпкоко гъбер- пнллі енглезъ лпкъї рѣтъніе дестві.

Релечеа indianilоръ с'а десвінатъ таї лптвпні пмтаї дн братанісм ші въдаіствл, с'а таї десфѣквтъ дн кврвл вѣквлоръ дн о тѣлдіе de алтѣ секте ші ересьрі. Din тоте сектеле патръ съпт челе таї лпсемпата, а Братанілоръ, а Бадаіштілоръ, а Чеінілоръ ші а Сікілоръ.

Честе дозъ din вртъ съпт таї погъ ші с'а ѿ рѣтъ тотѣ din челе дозъ таї векі.

Релечеа братанілоръ лпвацъ, къ лгтма есте фѣкѣt de Dzeѣ чеа таї таре de кѣтъ тодї zeї; чи ачестъ лгтма впеорі kade дн тарі neorжndbіel; атвпчі Dzeѣ ia кіпѣ de omѣ се ѿ врео алтѣ віедвітбр де ші регулезъ тотѣ че стрікасе зевлъ чеа рѣ. Din ачестъ лпвъцътвръ есъ апои Трітврті, adikъ Trei tmea се ѿ Trei fortіtatea, adikъ Братана, се ѿ фѣкѣторвл Вішн, се ѿ дніторвл ші Шівас, се ѿ стрікъторвл. Вішн се ѿ зевлъ чеа лпкапнатъ din тімпъ дн тімпъ се пмтеште ші Крішна. Релечеа братанъ таї реквноште афаръ de челе треі zeitvді прінчи- пале о тѣлдіе таре de алдї zeї ші zeide, прекътъ ші тіліоне de сfіпdші ші сfіпte, каре слвжескъ дн черіврі; еаръ днпtre ві- двітбр вака есте чеа таї сfіпtъ din тотѣ. Рагъчнп, тѣлдіе de жъртвіе, покъпце фбртре аспре, спълате dece се ѿ сквідѣтвръ таї вѣтросъ дн ржвлъ чеа сfіпtъ Гапгес, апои перегріпрі пе ла локрі сfіпte ші anumtъ ла ісвбръле Гапгесвл, прекътъ ші елемосіна съпт тотѣ атътета тіжлоче de a te скъпа, ка днпъ тбртре съфлетвл тѣл съ пе intre дн вреапъ добітокъ; квткъ adikъ бра- танісмл крede таре дн тетемпсіхосе се ѿ тречереа съфлете- лоръ днптр'апъ добітокъ дн алтвлъ пнпъ съ апчче а се кврьді de пккate.

Скріптара сfіпtъ а братанілоръ есте de тиі de anі веке, се квпріnde дн патръ кърді пмтіе Beda, еаръ літба есте чеа санскрітікъ, днцелёсъ пмтаї deo самъ de non, карій пентръ капвлъ лоръ пе ар съфері ка съ се префакъ дн вреана din літ- бівle вї.

Касеа есте къ челе патръ Bede квпріндъ о релече фбртре сімплъ, дествілъ de radionatъ, сквтітъ de лпкінarea idolоморъ, пріп вртare днкъ попорвлъ ар лпцелене кіаръ din с. скріптаръ а са, къ Братана ші Вішн п'а ѿ порвічтѣ пічюдатъ лпкічпчпіе de idolі шчл., атвпчі елѣ побе с'ар дештента ші ар кврьді ка- піштеле de лпшемълоръ. Лптр'ачеа братаній (попії) аї компъсъ квтъ тиі zіche пште коментарій ла челе патръ Bede, adikъ Упа- веда ші Bedanga, еаръ къ ачеста скімосіръ лпвъцътвріе векі лптоктма прекътъ аї фѣкѣтъ ші еврей пріп талтвдвлъ лоръ, пмтаї ка попорвлъ съ пе погъ еши din лптвпечітме. — Вадаіс- твлъ пе крede дн треітме, крede днпъ дн тетемпсіхосе ка ші братаній.

Атѣ фостъ сімлі а петрече таї лпделвпг, ла лптоктреа релечібсь а локвіторілоръ Indiei; пентръка съ се квпбскъ, къ че греацъді аї а се лпта енглезії дн ачестъ прівінцъ.

Релечеа moxamedanъ лпкъ аре дн India таї тѣлте тілі- оане de вртътврі аї стї. —

(Ва врта.)

ЦЕАРА РОМЪНЕАСКЪ ШІ МОЛДАВІА.

О коресп. din Галаці дн „Oest. Z.“ траце о паралель дн- тре боіерії Цѣрї рошънешті ші днтре чеа aї Moldovei, лъвдѣндъ пе ачестіа, къ съ таї каспічі ші 'ші петрекъ таї тѣлді къ еко- номія декътъ къ політика ші дипломатіка, квткъ о фактъ църепій. Ли вртъ скріе, къ ар фі аззітъ dela Констант. штіреа, къ Порта ар да ce деспнп de Кътмъкаті ші anumtъ се лпвінвеште Кътмъ- катвлъ Валахіе, къ къ атплоаїді къ тотѣ ар фі о пъртітіорів впі- впіе ші къ ар фі о певніе а се опнпе чіпева ла ентвсіаствлъ че dominъ дн прівінца ачеста. Ли вртъ доведеште ачеста ші къ пріпіреа бар. Талеіранд дн Кътпвлвпг, вnde прімі o адресъ de адепнцъ кътръ топарквл Франде, ші дн каре ера еспресъ до- рінца попорвлъ рошънп: гарандіа автопоміч, впіреа, ші пріпцъ стріпнп днптр'о dinactie evropéenъ, ла каре апои реопнпсе баронъ Талеіранд, къ елѣ е къ тѣлді сстасіатъ деспре карактервл ро- тѣпілоръ din пърділе че лса вісітатъ ші къ дн чеа че прівеште дорінцеле лоръ, апои лпкініреа ачелора deninde пмтаї dela ро- тѣпі, карій не кале легаль съ 'ші декірѣе dopindеле аша квткъ ле декіараръ ші атвпчі ворбалъ ші дн скрісъ. — Din ачестъ рес- пнпсъ ea коресп. препвсъ, къ Франца пе е дн контра алецерії впї пріпцъ стріпнп ші къ Порта ар авѣ ачі тѣлте de лпкіні- вратъ, ка съ пе се стріче къ Франца. —

Бар. Талеіранд прімі крчеса de komandatorъ a лецинп de onore, ка ministrъ plen. teritatъ. —

„Бълет. оғіч.“ e plin de рекламъді ла алецеріе ші de ре- фжпцеріе лоръ вnde се афль de рефжпсъ.

— A таї лпвіатъ ші впї жърпалъ поѣ дн церъ овптъ п- тіре: „Romanvl“, аша се крede къ дн локвл Konkordieї каре a лпчетатъ а маі еши. Ли Краіова лпкъ ece de вр'o кѣтва лві паренісе „Oltavl.“ — Ли Moldova лпсъ vedemъ къ лпкъ тотѣ пе пріеште тіпарівлъ пічі ресвпетвлъ жърпалістікъ, каре съптъ Pr. Gіka фѣчea спокъ, demп de пмтеле ачеста. —

— Re'пtrarea emigranцілоръ дн церъ adse тѣлте вѣквріе тіпаріе, каре съ ші adspn дн ціврвл лоръ, дн кѣтѣ се афль днтре еї o initъ ші впї квдѣтъ, каре зпврещте tendipцеле бо- іерілоръ чеоръ лавіртврі ші ле таіе сперапцеле de a се птѣ озпн- торентелъ.

Роеті апакъ pedakjia „Romania“ ла тънъ, каре есе дп локъ „Copkopdiei“; Голескъ е алесъ de прешединте Клавевлъ romanъ ші Брътепа de алъ доилеа прешединте, ші аша ачештия се фъкъръ ші акш капії тишкърілоръ впіоністиче. Ера съ алэгъ пе Чесар Боліакъ, поетъ, de алъ доилеа прешединте, дпсъ дп прещівръріле de съпътъ тишпълъ еміграціе къ пеште diamante але контелъ Zich, пептъръ каре рекламасе Австрія ла Порть, ка кътъ ар фі фостъ de елъ дпстъръната ш. а. кондесеръ локълъ de се пътіи Брътепа дп локъ, каре дп 1848 фесесе министъръ поліцие. — Акшт еодъ ла лютінъ акте, каре дпвълъскъ дп сине о стръмтаре а локърілоръ. De врео кътева зіле черкълъзъ о прокітмаре осітъ din Парісъ, тіпірітъ ла „Гаріот et Компание“, къ літере romane (латине), че леа дптеръцощатъ дпделеніца. Дп ачеса се чере, ка петъндіндеа съ се алэгъ комітете, каре съ се окшпе къ ректіфікареа лістелоръ de алецере. Ачестеа комітете съ стеа съпътъ дпгріжіреа комітетълъ націоналъ ші съ ое факъ апърътобе de дпентъріле претине пріп рекітъчні; се ексаміне лістеле, ші зінде комісіонеа дъреі нз ле ва da дрептъ, се пъраскъ комітетълъ націоналъ ла гъбернъ, зінде не фіндъ азітъ съ пъшескъ къ акса ла комісіонеа інтернаціональ, ad. ла а комікарілоръ пътерілоръ гарант. Комітете съ стървіескъ, ка съ се алэгъ пътіи ачеіа de denvatai карії прітескъ челе 4 пъктіе але клавевлъ націоналъ ші се воръ дпніетора дп скрісъ, кътъ воръ вата пъбіческъ пептъръ ачестеа пъктіе дп діванълъ ad хокъ. Ачестъ діванъ эре съ се окшпе пътіи de дптръбъчеса політікъ, мі апоі чеа че ва респіка елъ ва обліга пе тóтъ Европа. — Ачестеа прокітъчні се дптръцескъ ші се лъцескъ пріп тоате кафенелеле ші оснєтъріле. Астфеліг стъ легалітатеа партітіе, а къреі дпвінцоре о аре Франда атътъ de таре ла інімъ. (Двпъ „Oest. Z.“)

— Din Парісъ авемъ ачеста: „Monitorul“ Францеі дп 26. Августъ дп обіектълъ крісеі din Константинополе репортъ ачестеа: „Порта а трътісъ Къітъкамълъ тандатъ (порвікъ) ка се апзлеze (desfiindere) алецеріле дп Молдова, съ ревіdeze лістеле de алецере ші съ іас дпніета алецеріле дп рестімъ de 15 зіле. Репортеле амікале дптръ челе патръ пътері ші Порта се воръ ре'пчепе кътъ таі кърпndъ. —

Іашій, 12. Августъ в. „Gazeta de Moldavia“ не дптръшеште вртътобре:

„Секретаріатълъ de статъ, не дптръшеште вртътобреа комінікаціе спре а фі адесъ ла къпштіца пъблікъ.

Шпеле din жърпалае стръпіе ажъ пъблікатъ кътева скрісорі атіпгътобре de Moldova, скрісорі каре дела Прінцълъ Каймакамъ Конакі-Вогоріді с'аі фъратъ, еаръ нз с'аі рътъчітъ прекътъ тіс-тіторілъ лоръ, спре а фері пропрівлъ опоръ, ажъ ръспъндітъ пріп ачеле жърпалае.

Фіндъкъ къпріндереа ші текствълъ ачелоръ скрісорі пріп свсъ zica пъблікаре с'аі desfіgратъ дп зінъ modъ diшenцатъ, свескрі-сълъ, секретаръ de статъ ad interimъ, есть дпсърчинатъ din партіеа Есч. Сале Прінцълъ Каймакамъ формалъ a decminci автентічітатеа впоръ асемене фрасе, скрініте de кътъ о тікъ партідъ, каре пічі кътъ нз с'аі реціпітъ а дптръбъчеса тіжлочеле челе таі пріхъпіте спре а дпнегрі иерсбопе опорабіле къ скопъ але дп-дъштълі къ персона Каймакамълъ.

(Свескрісъ) Секретаръ de статъ ad interimъ A. Fotino. Іашій дп 9. Авг. 1857.“

Кълдіріле челе таі, дп кареле тертометрълъ реоміръ дпсемна 28 градірі ла втіръ, ажъ фостъ дптрергите ші астът-пърате дп челе таі de ne вртъ зіле de фртълъ ші плоі, кареле ажъ адесъ de одатъ о сімітіре скімбаре de температъръ: тертометрълъ н'аі дпсемнатъ астъті de кътъ 10 градірі ла втіръ. —

БІБЛІОГРАФІЙ.

Вртъреа пъблікъръ кърцілоръ ротъпешті, че се афъ дп лібреріа D. ГЕОРГІЕ ІОАНІДЪ дп Букрещті, дп страда ліпскапілоръ Nr. 24, двпъ каталогъ din 1857.

Пептъръ стъдівлъ літъелоръ стръпіе:

(Dikcionare, Dialoge, Grammatich.)

Грамматікъ цертанъ локъратъ двпъ Xeice de проф. I. A. Літъвріг 1 вол. дп 8-о брош. 6 леі 30 пар.

Грамматікъ цертанъ пептъръ класеле елементаре, локъратъ двпъ прінчіпіе цепетічесе къ теме пътероіе ші капете алесе спре традічере дп roman'a ші цершан'a, дптрезіпъ къ вокаїларсле

кореспінсътоаре, de Г. E. Нічесфоръ (Брашовъ 1855) брош. 5 леі 25 пар.

Грамматікъ ротъпо-цертанъ, саі дпндрептаре теоретіко-практикъ спре а літъца літъба цертанъ дп скрітъ тімпъ дзазъ впъ тетодъ поші ші дплесгіторъ, de C. H. Барчіанъ, карт. 11 леі 10. Ачесааш дп брош. 9 леі.

Літродвчере дп літъба латіпъ de K. Massimъ 4 леі 20 п.

Карте методікъ пептъръ а літъца літъба франчезъ двпъ а ліпъ Bozzi прелвікъратъ ші дпвіпітъдітъ de Роберто ші Жълвекртъ, de Гр. Міхъескъ, ed. 2-а, карт. 10 леі 5 пар. Ачесааш брошъ 7 леі 35.

Методъ практикъ спре а літъца літъба франчезъ de F. A. Стал, 5 леі 25 пар.

Методълъ практикъ, спре а літъца літъба цертанъ de A. Padvani, прелвікъратъ ші adioцітъ de професоръ G. E. Нічесфоръ, (съпъ тіпіръ).

Трактатъ de верві перегляді аї літъеі франчезе 2 леі 10 п.

(Ba врта.)

Спре дпдествлареа дптръбъчеса фъкъте de кътъ ші таі таі дп прівіпца Magazinълъ історікъ пъблікатъ de DDпі A. T. Лазріанъ ші N. Бълческъ дптре anii 1845 ші 1847 се фаче къпоскътъ, къ тоці Nрі ші тóте томъріле кътъ се таі афъ, се потъ траце пътіи deadrentълъ дела лібреріа Dлкі Віл-хелтъ Nемет дп Брашовъ, ла каре се ші афъ de патръ томърі кътъ 6 брошюре ші брошюра кътъ 20 кр. т. к., фаче прещівръ 8 ф. т. к. Дефекте дпкъ се потъ дппліпі пептъръ чеі ка-рій воръ фі авнідъ требвінцъ de ачелаш.

Тотъ пріп Dn. Nемет се потъ траце ші Кронікарії ротъпешті 2 томърі 3 ф. т. к.

Мai департе се потъ пріїті пріп пътіта лібреріе тóте кър-діле ротъпешті пъблікате ші алтъдатъ, прекът: ІКОАНА КРЕ-ШТЕРІI реле de D. And. Мвршанъ а 1 ф. т. к., МАКРОВІО-ТИКА de Dp. II. Bacіч 2 томърі 1 ф. 50 кр. т. к.; МАНЗАЛЪ de ЦЕОГРАФІЬ а 30 кр. т. к.; ЦЕОГРАФІА БІБЛІКЪ а 30 кр. т. к.; КАРТЕ de ЛЕКТОРЪ ротъпескъ пептъръ школарі тічі ші таі ші кіаръ пептъръ пъріоді, а 40 кр. тк., тóте треі de D. diректоръ Гавр. Мвнтеанъ; — КРЕСТОМАТІA цертанъ de про-фесоръ G. Нікіфоръ а 54 кр. тк.; Гръматіка ротъпъ цертанъ de ачелаш къ 48 кр. тк.; Віпарч-раківлъ, періколеле лві 6 кр. тк.; Елементе de дрептълъ політікъ а 6 кр. тк.

Мai de парте:

DІКЦІОНАРІОЛЪ РОМЪНО - ЦЕРМАНЪ, дптоктітъ de Dp. G. A. Полізъ, ліавацітъ de Г. Баріц, капрінзеторъ апроне ла 21,000 кввіпте ротъпешті дп 38 колье къ гармондъ, 8-о, бро-шюре, ешітъ дптрегъ пътіи дп зіледе ачестеа се афъ de вжп-заре дп Брашовъ атътъ ла Dn. Ioanъ G. Ioanъ ка editоръ, кътъ ші ла Dn. Nемет. Прецвълъ 4 фр. т. к.; еаръ ла 10 експен. 1 гратісъ.

DІКЦІОНАРІОЛЪ ЦЕРМАНО - РОМЪНЪ, авезаръ de Геор. Баріц ші Гавр. Мвнтеанъ, легатъ цеппълъ къ кълкжіе ші колцврі дп пеле (Halbfraenzband) се пote траце deadrentълъ дела азк-торі. Прецвълъ 5 ф. т. к. Лісемпітъ, къ din ачестъ карте се таі афъ дпкъ пътіи 340 ес. певіндітъ, пріп вртъаре пote фі ка дп кърсъ de 6 днп съ нз таі рътъпъ пічі впъ експенпларъ; къ атътъ таі вжртосъ, къчі din атвеле аїчі артателе Dікціонарії се чеі тереі ла експенпларе пептъръ церіле de свсъ, ші апште ла Biena се вжндъ пріп лібреріа: A. Albert Wenedikt, пріп вр-таре се пote дптажтла ка таі тързіш съ ліпсескъ къ тотълъ ек-спенпларе; еаръ апоі впъ Dікціонарі, алъ кърві тіпіріе ші ле-гаре таіе ла 2500 фр. т. к. нз се таі пote регіпърі ашea къ-ржндъ. —

Скрісорі франко; прецвълъ денесъ дпнітъ. —

Карсвіле ла вврсъ дп 2. Сентемврे к. п. саіз ашea:

Ajio ла галвіні дптерътенті	7 ³ / ₄
” ” арпітъ	105 ¹ / ₄
Літпрѣтълъ 1854	—
” ” чель падіоналъ din an. 1854	83 ¹³ / ₁₆
Овлігацие металіче векі de 5 %	81 ⁷ / ₈
Літпрѣтълъ de 4 ¹ / ₂ % dela 1852	—
” ” de 4% детто	—
Сордіе dela 1839	—
Акціїле ванкълъ	969 ¹ / ₂

Ajio дп Брашовъ дп 2. Сентемвре п.:

Абралъ (галвіні) 4 ф. 49 кр. тк. Арпітълъ 3¹/₂ %